

Антимонопольний комітет України

РІШЕННЯ

адміністративної колегії Івано-Франківського обласного
територіального відділення

25.07. 2017 р.

№ 17

Справа № 8/І-2017

м. Івано-Франківськ

Про припинення порушення
законодавства про захист економічної
конкуренції та накладення штрафу

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 8/І-2017 та подання першого відділу досліджень і розслідувань від 11.07.2017 № 112 про попередні висновки у справі

ВСТАНОВИЛА:

Розпорядженням адміністративної колегії Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 31.03.2017 № 9 розпочато розгляд справи № 8/І-2017 у зв'язку з наявністю в діях публічного акціонерного товариства «Прикарпаттяобленерго» (вул. Індустріальна, 34, м. Івано-Франківськ, 76014, ідентифікаційний код – 00131564, надалі – АТ «Прикарпаттяобленерго», Товариство), ознак порушення, передбаченого п. 1 ч. 2 ст. 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

АТ «Прикарпаттяобленерго» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» і здійснює діяльність на підставі ліцензій з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами серія АГ №500356 та з постачання електроенергії за регульованим тарифом серія АГ №500357, виданих Національною комісією регулювання електроенергетики України (надалі – НКРЕ).

Згідно з Умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, затвердженими

постановою НКРЕ від 13.06.96 № 15/1 та зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 08 серпня 1996 року за № 433/1458, зі змінами та доповненнями, ліцензіат має право здійснювати ліцензовану діяльність лише на закріпленій в ліцензії території.

Отже, Товариство є єдиним суб'єктом господарювання, що має право на здійснення відповідної діяльності у межах території Івано-Франківської області, де розташовані електричні мережі, які експлуатуються підприємством.

Здійснюючи ліцензовану діяльність, Товариство протягом 2016 року, січня-червня 2017 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, як суб'єкт природної монополії, та на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом для споживачів в межах Івано-Франківської області з часткою 100 відсотків.

У зв'язку із здійсненням діяльності з постачання електричної енергії Товариство також надає послуги з приєднання електроустановок споживачів до власних електричних мереж.

Відносини, які виникають під час приєднання новозбудованих, реконструйованих чи технічно переоснащених електроустановок замовників до електричних мереж регулюються Законом України «Про електроенергетику» (надалі - Закон) та Правилами приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕ від 17.01.2013 № 32, зареєстрованих в Міністерстві юстиції України 08.02.2013 за № 236/22768 (надалі – Правила приєднання).

Згідно ст. 1 Закону, приєднання електроустановки – надання електропередавальною організацією послуги замовнику із створення технічної можливості для передачі (прийняття) в місце приєднання електроустановки замовника відповідної потужності до електричних мереж електропередавальної організації (у тому числі новозбудованих) електричної енергії необхідного обсягу з дотриманням показників її якості та надійності.

Порядок приєднання до електромереж встановлюється Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо плати за приєднання до мереж суб'єктів природних монополій» від 22.06.2012 № 5021-VI, який набув чинності з 1 січня 2013 року. Цим Законом описано два види приєднань до електромереж: стандартне та нестандартне.

Відповідно до Правил приєднання, приєднання та підключення електроустановок замовника до електричних мереж здійснюється енергопостачальною організацією на підставі договору про приєднання.

Бар'єрами вступу на ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

Внаслідок технологічних особливостей виробництва, АТ «Прикарпаттяобленерго» на ринку надання послуг з приєднання та підключення електроустановок замовника до електричних мереж конкурентів не має і є єдине в Івано-Франківській області у межах території розташування електромереж, які перебувають в його експлуатації та утриманні.

Тобто, АТ «Прикарпаттяобленерго» має виключне право на приєднання та підключення електроустановок замовників до своїх мереж.

Таким чином, АТ «Прикарпаттяобленерго» протягом 2016 року, січня-червня 2017 року у відповідності до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» займало монопольне становище на ринку приєднання електроустановок споживачів до електричних мереж Товариства в територіальних межах Івано-Франківської області, з часткою 100%.

Справу було розпочато за результатами розгляду звернення *[інформація з обмеженим доступом]*, надалі – Заявник, з приводу відмови Товариства у видачі технічних умов стандартного приєднання.

Заявник посилається на те, що 22 березня 2016 року була зареєстрована заява за № 028/743 на видачу технічних умов стандартного приєднання її житлового будинку. В поданій заяві точку забезпечення потужності було зазначено опору № 2001 ПЛ-0,4 кВ від ТП-444. Відстань від опори до житлового будинку становить 104 м.

Проте, Заявнику були видані технічні умови нестандартного приєднання від 04.04.2016 № 190/28-16/2016 (надалі - ТУ), точка забезпечення потужності: на вихідних контактах комутуючого пристрою 10 кВ в РП -10 кВ ТП-444, а в пункті 1.1.1 ТУ передбачено в ТП-444 встановити силовий трансформатор необхідної потужності взамін існуючого силового трансформатора потужністю 100 кВА.

Відповідно до п. 1.2 Правил приєднання, стандартне приєднання - приєднання електроустановки (крім електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії) замовника до діючих мереж електропередавальної організації на відстань, що не перевищує 300 метрів по прямій лінії від місця забезпечення потужності до місця приєднання, яке диференціюється за ступенями потужності об'єкта замовника: перший ступінь - до 16 кВт включно; другий ступінь - від 16 кВт до 50 кВт включно; третій ступінь - від 50 кВт до 160 кВт включно.

На вимогу територіального відділення від 10.03.2017 № 04-07/46 Товариство повідомило, що у зв'язку з відсутністю резерву потужності в точці забезпечення потужності ТП-444, від якої потрібно приєднати електроустановки замовника, йому видано технічні умови нестандартного приєднання.

Листом від 10.03.2017 № 04-07/47 територіальне відділення звернулось до Державної інспекції з енергетичного нагляду за режимами споживання електричної і теплової енергії в Івано-Франківській області (надалі –

інспекція Держенергонагляду) для надання роз'яснень щодо правомірності дій Товариства при видачі ТУ.

Інспекція Держенергонагляду листом від 20.03.2017 № 27-22/01-136 повідомила, що відповідно до вимог пункту 1.7.1 Правил, на підставі заяви замовника про приєднання електроустановки певної потужності та викопіювання із ситуаційного плану протягом двох робочих днів електропередавальна організація визначає точки забезпечення потужності з наданням замовнику технічного обґрунтування (у вигляді розрахунків, схем), виходячи зі структури мереж та навантаження у зоні можливого приєднання.

Для визначення типу приєднання (стандартне приєднання або приєднання, яке не є стандартним) за точку забезпечення потужності приймається найближча точка в існуючих (діючих) електричних мережах (кабельна лінія, повітряна лінія або трансформаторна підстанція) електропередавальної організації ступеня напруги, що відповідає ступеню напруги в точці приєднання.

З наданих матеріалів встановлено, що 22 березня 2016 року Заявник подав заяву за 028/743 до АТ «Прикарпаттяобленерго» про приєднання електроустановок житлового будинку за адресою [*інформація з обмеженим доступом*], до електричних мереж електропередавальної організації, з дозволеною до використання потужністю в обсязі 16,5 кВт.

В заяві за точку забезпечення потужності була взята найближча точка в існуючій електричній мережі, а саме опора № 2001 ПЛ-0,4 кВ від ТП-444. Відстань від зазначеної опори житлового будинку становить приблизно 104 м.

Отже, приєднання електроустановки Заявника підпадає під визначення «стандартне приєднання» і приєднання такої електроустановки має відбуватись відповідно до вимог розділу II Правил, як зазначено у листі НКРЕКП від 03.02.2006 № 1225/17.1.3/7-17 (незалежно від технічного стану електричних мереж електропередавальної організації, рівня їх завантаженості чи у разі необхідності здійснювати будівництво або реконструкцію трансформаторної підстанції чи заміну силових трансформаторів).

Враховуючи той факт, що об'єкт Заявника розташований приблизно за 104 м до найближчої точки в існуючих (діючих) електричних мереж енергопостачальника (опора № 2001 ПЛ-0,4 кВ від ТП-444) та заявлена сумарна потужність струймоприймачів не перевищує 50 кВт, приєднання мало здійснюватись в порядку, визначеному розділ II Порядку, а видані технічні умови нестандартного приєднання із зазначеною точкою забезпечення потужності (на вихідних клеммах комутуючого пристрою 10 кВ в РП-10 ТП-444), та встановленням силового трансформатора ТП-444 більшої потужності, є безпідставними та такими, що суперечать чинним Правилам приєднання.

Таким чином, дії Товариства щодо вимоги до Заявника встановити силовий трансформатор більшої потужності, що суперечать Правилам

приєднання, можуть призвести до здорожчання послуги приєднання та відповідно до ущемлення інтересів споживача.

Відповідно до щоквартального плану - графіку проведення перевірок додержання законодавства про захист економічної конкуренції у 2017 році суб'єктами господарювання, затвердженим Головою Антимонопольного комітету України 26.12.2016 року, було проведено планову перевірку дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції Товариства за період діяльності протягом 2016 року та I кварталу 2017 року, у тому числі в сфері надання послуг, пов'язаних з приєднанням до мереж електропостачання.

Проведений аналіз змісту технічних умов на нестандартне приєднання вказує на необґрунтованість окремих вимог, зокрема:

Технічні умови № 682/20-47/2016

Замовник: *[інформація з обмеженим доступом]*;

Назва об'єкта: житловий будинок;

Місцезнаходження об'єкта замовника: *[інформація з обмеженим доступом]*.

Величина максимального розрахункового (прогнозованого) навантаження з урахуванням існуючої дозволеної (приєднаної) потужності – 10кВт; тому числі III категорія – 10 кВт;

Джерело електропостачання: ПС „Верховина 35/10кВ”, ТП-281;

Точка забезпечення потужності: РП-10 кВ ТП-281;

Точка приєднання: на вихідних клеммах приладу обліку;

Прогнозовані межі балансової належності та експлуатаційної відповідальності встановлюються в точці підключення електроустановки.

Вимога мовою оригіналу:

1.1.1 в ТП-281 встановити силовий трансформатор необхідної потужності взамін існуючого силового трансформатора потужністю 100 кВА. Тип, потужність силового трансформатора та необхідну реконструкцію ТП-281, пов'язану із заміною силового трансформатора визначити проектом.

Вимоги п.1.1.1 даних технічних умов не є необхідними для створення технічної можливості приєднання електроустановок Замовника, а стосуються реконструкції ТП-281, що належить Товариству.

Технічні умови № 458/35-98/2016 до договору від 03.06.2016

Замовник: *[інформація з обмеженим доступом]*;

Назва об'єкта: *[інформація з обмеженим доступом]*;

Величина максимального розрахункового (прогнозованого) навантаження з урахуванням існуючої дозволеної (приєднаної) потужності – 15 кВт; у тому числі III категорія – 15 кВт;

Джерело електропостачання: ПС „Ворохта 110/35/10кВ”, ТП-237 ;

Точка забезпечення потужності: на виходах проводу із натяжного затискача на опорі 0,4 кВ № 55 ПЛ-0,4 кВ Л-1 від ТП-237;

Точка приєднання: на вихідних клеммах приладу обліку;

Прогнозовані межі балансової належності та експлуатаційної відповідальності встановлюються в точці підключення електроустановки.

Вимога мовою оригіналу:

1.1.1 провести реконструкцію ЛЕП-0,4 кВ Л-1 від ТП-237 із заміною дерев'яної опори на з/б опору № 55. Необхідну реконструкцію ЛЕП-0,4 кВ Л-1 від ТП-237 пов'язану із заміною опори визначити проектом.

Вимоги п.1.1.1 даних технічних умов не є необхідними для створення технічної можливості приєднання електроустановок Замовника, а стосуються реконструкції мереж 0.4 кВ Л-1 від ТП-237, що належить Товариству.

Технічні умови № 696/20-50/2016

Замовник: *[інформація з обмеженим доступом]*;

Назва об'єкта: *[інформація з обмеженим доступом]*;

Величина максимального розрахункового (прогнозованого) навантаження з урахуванням існуючої дозволеної (приєднаної) потужності – 11кВт; у тому числі III категорія – 11 кВт;

Джерело електропостачання: ПС „Усть-Путила 35/10кВ”, ТП-53;

Точка забезпечення потужності: РП-10 кВ ТП-53;

Точка приєднання: на вихідних клеммах приладу обліку;

Прогнозовані межі балансової належності та експлуатаційної відповідальності встановлюються в точці підключення електроустановки.

Вимога мовою оригіналу:

1.1.1 в ТП-53 встановити силовий трансформатор необхідної потужності взамін існуючого силового трансформатора потужністю 63 кВА. Тип, потужність силового трансформатора та необхідну реконструкцію ТП-253, пов'язану із заміною силового трансформатора визначити проектом.

Вимоги п.1.1.1 даних технічних умов не є необхідними для створення технічної можливості приєднання електроустановок Замовника, а стосуються реконструкції ТП-53, що належить Товариству.

Такі дії АТ «Прикарпаттяобленерго» були б неможливими за умови зазнання ним значної конкуренції на відповідному товарному ринку у зазначених територіальних межах, адже в такому випадку замовник таких послуг мав би можливість обирати між кількома виконавцями, і, у разі ущемлення його інтересів, обрав би іншого виконавця.

У випадку відсутності конкуренції на даному ринку, і, як наслідок, відсутності у споживачів альтернативи щодо придбання відповідної послуги, вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних для них наслідків.

Таким чином, дії ПАТ «Прикарпаттяобленерго», які полягають у встановленні в ТУ на підключення до електричних мереж необґрунтованих вимог є порушенням, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

За результатами збирання та аналізу доказів у справі № 8/І-2017 складено подання з попередніми висновками від 11.07.2017 № 112, копію якого листом від 11.07.2017 № 04-07/189 було направлено сторонам для ознайомлення.

На подання про попередні висновки по справі зауважень чи заперечень до територіального відділення не надійшло.

На засіданні адміністративної колегії відділення під час прийняття рішення у справі представник Товариства визнав порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Обсяг доходу (виручки) Товариства від надання послуг з приєднання до електричних мереж за 2016 рік склав 39602,54 тис. грн.

При визначенні розміру штрафу враховано:

- визнання порушення;
- сприяння розгляду справи.

У зв'язку з наведеним, керуючись статтями 12, 12¹, 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", статтями 48 та 52 Закону України "Про захист економічної конкуренції", пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами і доповненнями), адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що АТ «Прикарпаттяобленерго» (ідентифікаційний код - 00131564) протягом 2016 року, січня-червня 2017 року у відповідності до абзацу другої частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» займало монопольне становище на ринку приєднання електроустановок споживачів до електричних мереж Товариства в територіальних межах Івано-Франківської області, з часткою 100%.

2. Визнати дії АТ «Прикарпаттяобленерго», які полягають у встановленні в ТУ на підключення до електричних мереж необґрунтованих вимог порушенням, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За вчинене порушення накласти на АТ «Прикарпаттяобленерго (ідентифікаційний код - 00131564) штраф у розмірі 68000 (шістдесят вісім тисяч) гривень.

Згідно з частиною третьою статті 56 Закону України "Про захист економічної конкуренції", штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня отримання рішення.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України "Про захист економічної конкуренції" протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документ, що підтверджує сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржено до господарського суду у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т.Савчин

Члени адміністративної колегії:

В.Шевчук

В.Тимків

А.Мажак